

gerne, saaledes, at der sikkert paa mange Hold var Betænkkelighed ved at anvende Valgloven helt ud efter det, der utvivlsomt var dens Forudsætning. Man begyndte at tale om Samarbejde, Valgalliance, paa det ene og det andet Punkt, og det kunde sikkert ikke være andet, hvis man ikke i en saa kritisk Situation vilde sætte for meget paa Spil, vilde spille Hæder i for høj Grad. Her afslørede sig en Mangel ved den vedtagne Valglov. Jeg har i et Venstreblad set en Opgørelse af, hvordan Valget sandsynligvis vilde være faldet ud, og man kom til det Resultat, at det vilde omtrent staa lige; der vilde komme ca. 70 fra den ene Side og 70 fra den anden ind i det nye Folketing. Dette Venstreblad — det var for øvrigt det, der redigeres af Hr. Sigurd Berg — og efter det en hel Række andre Venstreblade har peget paa, at den vedtagne Valglov aabner Adgang for et Par Partier, som vil alliere sig, til at faa en ganske særlig Fordel, og det gælder naturligvis navnlig, hvis det er et overvejende Byparti og et overvejende Landparti, der allierer sig, med andre Ord i det væsentlige ser bort fra Tillægsmandaterne og kun bestræber sig for ved Kredsvalgene at faa saa mange Mandater som muligt. Det kunde f. Eks. gælde Radikale og Socialdemokrater, men lige saavel Venstre og Højre. Det er naturligvis en meget alvorlig Mangel ved den vedtagne Valglov, som her er kommet stærkere for Dagen lige i det Øjeblik, da man stod overfor Anvendelsen.

Nu vil De spørge, om det er min Mening at rejse Spørgsmaal, maaske endda Krav, om Valglovens Revision inden de kommende Valg. Jeg vil dertil svare, at i og for sig vilde en saadan Revision af en Lov, inden den endnu er traadt i Kraft, ikke være noget ukendt i dansk Lovgivning; Retsreformen er endogsaa revideret to Gange, inden den skal træde i Kraft. Men naturligvis ser jeg meget vel Vanskelighederne. Maalet maatte selvfølgelig være at faa den fuldt forholdsmæssige og ligelige Repræsentation, som den nye Grundlovsparagraf foreskriver og forudsætter gennemført i Praksis, men jeg forudser meget vel, at der straks vilde opstaa store Vanskeligheder. Fra een Side vilde man rimeligvis igen rejse det gamle Krav om Forholdstalsvalg i Amtskredse i den Tro, at man derigennem fik en fuldt forholdsmæssig og ligelig Repræsentation. Jeg er ikke ganske sikker herpaa, jeg tror, Amterne er for smaa dertil, selv om Repræsentationen i Amterne blev forholds-

mæssig efter Indbygger- eller Vælgertal. Selv om jeg ser bort fra andre mulige Ulemper, tror jeg, at skulde vi gaa den Vej, maatte man alligevel have et vist, om end mindre, Antal Tillægsmandater. Jeg vil antage, at Forholdstalsvalg i Amtskredse med ca. 10 Tillægsmandater vilde give alle Partier en saa godt som nøjagtig forholdsmæssig Repræsentation. Men den Tanke vilde utvivlsomt møde Modstand fra flere Sider i denne Sal. Nu kunde man vel ogsaa paa den vedtagne Valglovs Grund komme til større Sikkerhed for, at de politiske Anskuelser i Befolkningen blev forholdsmæssigt repræsenteret. Det tror jeg utvivlsomt, man kunde med den vedtagne Valglovs Principper, altsaa med Enkeltmandskredse udenfor København, naar man fik et lidt større Antal Tillægsmandater; jeg vil antage, at med 30 Tillægsmandater vilde det gaa, naar man saa strøg den Strøg, om jeg saa maa sige, der nu er trukket mellem visse Landsdele, og fordelte disse Tillægsmandater efter Partiernes samlede Stemmetal over hele Linien. Man behøvede ikke derfor, hvad der jo har været udtalt Frygt for under Valglovsforhandlingerne, at berøve Landbokredsene den fyldigere Repræsentation, som man fra alle Sider enedes om at give de spredt bebyggede Egne af Landet med deres mere brogede Lokalinteresser. Man kunde vedligeholde det en Gang mellem Partierne aftalte Forhold og dog gennemføre en Ordning, hvorved de politiske Anskuelser blev nøjagtigt forholdsvis repræsenteret i Folketinget, det vil altsaa sige, at i hvert Parti fik Landvælgerne en lidt større Indflydelse end Byvælgerne. Det kunde meget godt tænkes, og det er jo ogsaa utvivlsomt den nye Grundlovsparagrafs Mening, at de politiske Anskuelser skal være ligeligt repræsenterede. Jeg ser meget godt, at der vil rejse sig store Spørgsmaal. Dog vilde der, hvis Spørgsmaalet om en Valglovsrevision blev rejst, inden Valgloven traadte i Kraft, være den Fordel, at Spørgsmaalet nu paa en Maade er løst fra Grundlovsforhandlingerne; det, der den Gang voldte saa store Vanskeligheder, vilde nu knap volde saa stor Vanskelighed. Det kunde derfor interessere mig at henstille til Overvejelse i de forskellige Partier, om ikke dette Spørgsmaal kunde tages op i Løbet af Vinteren. Der er, som sagt, peget paa Manglerne ved den nuværende Valglov. Ogsaa fra Venstres Side har man klart set dem. Man har set, at naar det gælder, naar meget staar